

po čl. 62 Uredbe o zaštiti novčanih zavoda kako to određuje čl. 31 st. 1 treća rečenica Uredbe o zaštiti novčanih zavoda, jer ovaj po otpisu rezervnog fonda predviđa samo uplate na račun jemstva.

UREDBE

o zaštiti zemljoradničkih zadruga i novčanih zavoda

Na osnovu § 63 Finansijskog zakona za 1934/35 godinu Ministarski savet, na predlog Ministra poljoprivrede, propisuje ovu

UREDBU

o zaštiti zemljoradničkih kreditnih zadruga i njihovih saveza

Čl. 1.

Zemljoradničkim kreditnim i drugim privrednim zadrugama, koje primaju uloge na štednju, kao i njihovim savezima može se odobriti zaštita po propisima Uredbe o zaštiti novčanih zavoda i njihovih verovnika od 23 novembra 1934 godine, izuzev pretvaranja starih potraživanja u udele i otpisivanja udela za slučaj odlaganja plaćanja ili sanacije, ako su došle u nemogućnost, da uredno odgovaraju obavezama prema svojim verovnicima i to sa izmenama navedenim u sledećim članovima.

— Zadruga, koje primaju uloge na štednju, jesu one, koje u svojim pravilima imaju propis da se bave i primanjem uloga na štednju.

— Samo zemljoradničke kreditne i druge privredne zadruge padaju pod odredbe ove Uredbe. Ostale privredne zadruge padaju pod odredbe Uredbe o zaštiti novčanih zavoda i njihovih verovnika i u nadležnost Ministra trgovine i industrije (vidi čl. 62 Uredbe o zaštiti novčanih zavoda).

— Izuzetak u pogledu „pretvaranja starih potraživanja u udele i otpisivanja udela za slučaj odlaganja plaćanja ili sanacije” odnosi se na propise čl. 12 stav 2 druga rečenica i čl. 31 i 34 Uredbe o zaštiti novčanih zavoda u koliko se ovi odnose na otpis glavnice i pretvaranja jednog dela starih potraživanja verovnika (ulagača) u deonice, prioritetne deonice i u specijalni fond radi pokrića gubitaka i stvaranja sretštava za dalji rad. Pomenuti izuzetak važi i za zadruge

Čl. 2.

(¹) Odluke, koje po propisima pomenute Uredbe donosi ministar trgovine i industrije, u pogledu zadruga donosi ministar poljoprivrede, a u pogledu saveza ministarski savet po predlogu ministra poljoprivrede. Protiv njihove odluke nema tužbe Državnom savetu.

(²) Za preglede, predviđene propisima pomenute Uredbe, ministar poljoprivrede određivaće prvenstveno revizore Privilegovane agrarne banke. Propisi čl. 7 pomenute Uredbe za zadruge i njihove saveze ne važe. Troškovi pregleda u vezi sa molbama za zaštitne mere podmiriće se iz fonda za te preglede, koji će se osnovati. U taj fond plaćaće sve zadruge koje primaju uloge i njihovi savezi, bez obzira da li se koriste zaštitom po ovoj Uredbi ili ne, prinos čiju visinu određuje ministar poljoprivrede, ali taj prinos ne može biti veći od jedan od hiljade uplaćenih udela i rezervnog fonda, iskazanih u godišnjem bilansu svake zadruge, odnosno združnog saveza. Bliže odredbe o fondu za preglede propisaće pravilnikom ministar poljoprivrede. Ako zadruga (savez) ne uplati prinos fondu za preglede u roku, određenom Pravilnikom o fondu za preglede, taj će se prinos naplatiti kao javna dažbina.

(³) Gde je u pomenutoj Uredbi predviđeno saslušanje Savehodavnog odbora za bankarstvo, saslušaće se združni savez u kome je zadruga učlanjena, a pored njega i Privilegovana agrarna banka.

— O pregledima (revizijama) vidi odredbe čl. 4, 8, 9, 10, 11, 26 i 29 Uredbe o zaštiti novčanih zavoda.

— Bliže odredbe o pregledima (revizijama) i fondu za preglede propisao je Ministar poljoprivrede „Pravilnikom o vršenju pregleda zadruga (saveza) i o fondu za vršenje pregleda” br. 17308/V od 16 marta 1934 god. („S. N.” br. 66-XVII od 21-III-1934) na osnovu Uredbe o zaštiti kreditnih zadruga i njihovih saveza od 22 novembra 1933 god. Isti je ovom Uredbom (čl. 10) ostavljen na snazi, u koliko ne sadrži propise protivne ovoj Uredbi, a to je ovaj: revizori se neće određivati prvenstveno iz reda revizora revizij. saveza nego prvenstveno iz reda revizora Priv. agrarne banke, a u drugom redu iz reda revizora drugih ustanova.

— I ranija Uredba od 22 XI 1933 određivala je, da „sve zadruge koje primaju uloge i njihovi savezi” moraju plaćati prinose u fond za preglede, a ova je Uredba još jasnije to odredila rečima „bez obzira da li se koriste zaštitom ili ne”.

— Prvu uplatu prinosa u fond za preglede morale su zadruge (savezi) izvršiti na osnovu god. bilansa za 1933

god., u dva jednaka obroka i to prvi do kraja aprila 1934, a drugi do kraja juna 1934 (čl. 9 Pravilnika). Dalje uplate moraju vršiti na osnovu god. bilansa prethodne godine i to najdalje do kraja juna. Prema tome zadruge (savezi), koje nisu još platile prinos za godinu 1933, treba da ga plate što pre, da ne bi taj prinos bio naplaćivan prisilnim putem, koji je skopčan s troškovima. Prinosi iznose pola od hiljade (0.5^{0/00}) od ukupnih iznosa uplaćenih članskih udela i rezervnog fonda, iskazanih u god. bilansu. Savezi moraju naplaćivati prinos od zadruge članica i doznačiti ih zajedno sa svojim prinosima Privileg. agrar. banci za račun „Fonda za preglede po Uredbi o zaštiti kreditnih zadruga i njihovih saveza”. Zadruge, koje nisu učlanjene ni u jednom savezu, šalju prinos direktno Priv. agrar. banci za pomenuti račun.

Čl. 3.

Molbu za odobrenje zaštitnih mera, predviđenih pomenutom Uredbom, podnosiće ministru poljoprivrede i to:

- 1) zadruga, ako je učlanjena u kome savezu preko tog saveza;
- 2) zadružni savez kao i zadruge koje nisu učlanjene ni u jednom savezu, neposredno.

— Vidi komentar iza čl. 2 Uredbe o zaštiti novčanih zavoda i njihovih verovnika.

Čl. 4.

(¹) Vanstečajnu likvidaciju zadruga može ministar poljoprivrede poveriti i jednoj zadrugi (zadružnom savezu).

(²) Obaveze zadrugara prema zadrugama ili njihovim savezima iz jemstva likvidatori će ostvariti po propisima, koji važe u sedištu zadruge (zadružnog saveza) za ostvarivanje jemstva u stečaju zadruge (zadružnog saveza). Likvidatorima u ovom pogledu pripada položaj upravitelja stečajne mase.

Čl. 5.

(¹) U pogledu jemstva zadrugara u slučaju vanstečajne likvidacije zadruge (saveza) važi sledeće:

a) Ako je zadrugar otkazao članstvo i ako je njegovo članstvo prema propisima zakona ili pravila prestalo pre stupanja na snagu ove Uredbe, njegovo jemstvo traje onoliko koliko određuje zakon odnosno pravila zadruge (saveza).

b) Ako je zadrugar otkazao članstvo pre stupanja na snagu ove Uredbe, ali mu po propisima zakona ili pravila članstvo nije prestalo pre stupanja na snagu ove Uredbe, njegovo jemstvo traje do svršetka vanstečajne likvidacije.

v) Od dana, kad zadruga (savez) zatraži ili joj se naredi vanstečajna likvidacija, zadrugar ne može otkazati članstvo.

g) Kod zadruge (saveza) sa neograničenim jemstvom, od dana zatražene ili naređene vanstečajne likvidacije, neograničeno jemstvo pretvara se u ograničeno i to u visini desetostrukog iznosa upisanih udela; ukupni iznos jemstva u ovom slučaju ne može biti manji od hiljadu dinara.

(²) Dokle jemstvo traje, bivši zadrugar ne može tražiti isplatu svog članskog udela niti isplatu kamate po njemu, ni onog dela od godišnjeg bilanskog viška (dobitka), koji bi mu inače po pravilima pripadao.

(³) Zastara jemstva zadrugara zadruge (saveza) sa ograničenim ili sa neograničenim jemstvom ne prekida se korišćenjem zadruge (saveza) sa odlaganjem plaćanja ili sa sanacijom.

(⁴) Kod zadruge (saveza), koje zatraže odlaganje plaćanja ili sanaciju, jemstvo zadrugara, čije članstvo prestaje iza dana zatraženog odlaganja plaćanja ili sanacije, traje za sve vreme trajanja odlaganja plaćanja odnosno za sve vreme trajanja sanacije, bez obzira na dugčije odredbe zakona ili pravila, no s tim da se kod zadruge sa neograničenim jemstvom ovo pretvara u ograničeno prema stavu 1 tačke g).

— Vidi čl. 44 Uredbe o zaštiti novčanih zavoda, u kome je u st. 4 ispred reči „za sve vreme trajanja sanacije izostavljeno: „za sve vreme trajanja odlaganja plaćanja” ma da se i to razume iz ostalog dela toga stava.

Čl. 6.

Zadružni savezi, bez obzira da li su tražili zaštitu ili ne, mogu zaključkom skupštine obrazovati sanaciske fondove. U tu svrhu može savez od učlanjenih zadruga ubirati do 10% godišnjeg čistog dobitka; a pored toga može od njih, jedanput za uvek, ubrati do 10% od rezervnog fonda svake učlanjene zadruge, i to po poslednjem godišnjem bilansu. Upotreba fonda u korist sanacije zadruge i saveza odrediće se zaključkom skupštine saveza.

Čl. 7.

Krivična naređenja pomenute Uredbe shodno će se primenjivati i kod zadruga i njihovih saveza.

— Vidi čl. 54—61 Uredbe o zaštiti novčanih zavoda i njihovih verovnika.

Čl. 8.

Gde je u pomenutoj Uredbi reč o „novčanom zavodu”, „osnovnoj glavnici”, „deoničaru” ili „članu društva”, „zboru deoničara”, „trgovačkom registru”, ima se u ovoj Uredbi razumevati: „zadruga”, odnosno „savez zadruga”, „udeli zadrugara”, „zadrugari”, „skupština zadrugara”, „zadružni registar”.

Čl. 9.

Ministar poljoprivrede ovlašćuje se, da u sporazumu sa zainteresovanim ministrima, izda sve pravilnike potrebne za sprovođenje ove Uredbe. Pored toga ovlašćuje se ministar pravde, da u sporazumu sa zainteresovanim ministrima izdaje autentična tumačenja propisa ove Uredbe.

Čl. 10.

Ova Uredba dobija obaveznú snagu na dan*) kada se obnaruđuje u „Službenim novinama”. Istog dana prestaju važiti svi propisi njoj protivni, a ostaju na snazi Pravilnik o sastavu bilansa i nacrtá prečišćenog bilansa i o određenju kamatne stope na stare uloge na štednju br. 8958/V od 13 februara 1934, Pravilnik o vršenju pregleda zadruga (saveza) i o fondu za vršenje pregleda br. 17308/V od 16 marta 1934, Pravilnik o postupku za izbor likvidatora od strane verovnika br. 47410/V od 4 jula 1934 i Pravilnik o sastavu, izboru i organizaciji verovničkog odbora br. 48028 od 12 jula 1934, u koliko ne sadrže propise protivne Uredbi.

— O Pravilniku o vršenju pregleda zadruga (saveza) i o fondu za vršenje pregleda bila je reč kod čl. 2, a glavni sadržaj ostalih Pravilnika naveden je u komentaru Uredbe o zaštiti novčanih zavoda i njihovih verovnika.

Pravilnik o sastavu bilansa donosimo na str. 71.

Br. 81.070/V

23 novembra 1934 god.

Beograd

*Na osnovu čl. 63 Finansiskog zakona za 1934/35 godinu
Ministarski savet na predlog Ministra trgovine i industrije, propisuje ovu*

U R E D B U

o zaštiti novčanih zavoda i njihovih verovnika

I Opšta naređenja

Čl. 1.

(¹) Svaki novčani zavod koji je došao u nemogućnost da udovolji svojim obavezama, može u smislu ove Uredbe Ministarstvu trgovine i industrije podneti molbu:

*) Ova Uredba je objavljena u „Službenim novinama”, br. 275—LXXII od 28 novembra 1934 god.

a) da mu se odobri odlaganje plaćanja; ili

b) da mu se odobri sanacija; ili

v) da mu se odobri vanstečajna likvidacija zavoda.

(²) Odlaganje plaćanja ili sanacija mogu se odobriti na molbe, koje su podnešene najdalje u roku od godine dana po stupanju na snagu ove Uredbe.

— Molbom može da se traži ili odlaganje plaćanja ili sanacija ili vanstečajna likvidacija, dakle, jedna od tih mera zaštite. Međutim po odredbi čl. 35 može se zavodu (zadrugi-savezu), kome se odobri sanacija, odobriti i odlaganje isplate starih dugovanja. Prema tome molbom za sanaciju može da se moli i odlaganje plaćanja starih potraživanja.

— Molbe za odlaganje plaćanja ili sanaciju mogu se podnositi do 24 novembra 1935 god., jer je Uredba objavljena i stala na snagu 24-XI-1934. Ovom odredbom zakonodavac je izrečno podvukao privremenost ovih zaštitnih mera, dok je privremenost zaštite zemljoradnika izrazio indirektno određujući rok plaćanja prvog anuiteta 15-XI-1935 (čl. 3 st. 1 Uredbe o zaštiti zemljoradnika) pa dalje redom svake buduće godine do poslednjeg anuiteta 15-XI-1946 god.

— Vidi st. 2 čl. 19 i čl. 67 ove i čl. 3 Uredbe o zaštiti zemljoradničkih kreditnih zadruga i njihovih saveza.

Čl. 2.

(¹) Molbi u smislu čl. 1. moraju se priložiti bilans i sva dokumenta, potrebna za nesumnjivo utvrđenje stanja novčanog zavoda. Ministar trgovine i industrije propisaće pravilnikom obrasce za sastav bilansa.

(²) Molbu će potpisati svi članovi upravnog i nadzornog odbora koji za istinitost izvoda i podataka odgovaraju kako materijalno tako i krivično (čl. 55).

(³) Molbi za odlaganje plaćanja ili za sanaciju ima se priložiti nacrt prečišćenog bilansa. Za sastav toga nacrtá vrede naređenja čl. 12 do 14. Molbi za sanaciju ima se priložiti plan za sanaciju.

(⁴) Kad novčani zavod podnese ministru trgovine i industrije molbu, da mu se odobri odlaganje plaćanja, ili sanacija, ili vanstečajna likvidacija, ima podnošenje ove molbe uz dokaz toga podnošenja i uz prilog overenog prepisa te molbe, javiti svome nadležnom sudu. Od dana učinjene prijave sudu, pa sve dok se ne donese odluka po pomenutoj molbi, ne mogu se protiv takvog zavoda preduzimati nikakve mere za izvršenje ni za obezbeđenje, niti se može nad imovinom njegovom da otvori stečaj.

— Ministar poljoprivrede izdao je „Pravilnik o sastavu bilansa i nacrtá prečišćenog bilansa i o određenju kamatne stope na stare uloge na štednju” Br. 8958/V od 13. II. 1934 („S. N.” br. 41-X od 20. II. 1934), na osnovu ranije Uredbe od 22-XI-1933 god. i taj je ostavljen na snazi